

Background: Na podkladě stáže v doléčovacím centru a zájmu o problematiku prevence relapsu jsem za téma práce zvolila otázku, zda hraje první (re)laps v procesu doléčování nějakou roli, a případně jakou.

Cíle: Cíli práce bylo zmapovat a porovnat pohledy klientů a terapeutů na tutéž událost klientova prvního (re)lapsu; zdůraznit, že první (re)laps nemusí vždy vést k návratu na původní úroveň závislého chování, ale že naopak může sehrát pozitivní roli v klientově životě i v procesu doléčování; a kriticky zhodnotit současný stav používání terminologie prevence relapsu v praxi.

Metody: Všechny cíle dosahuji využitím metod kvalitativního výzkumu – dvou kasuistických ilustrací klientek a dvou semistrukturovaných interview s terapeutkami. Veškeré etické otázky byly dodrženy.

Soubor: Základním souborem byli klienti doléčovacího centra. Do výběrového vzorku byly vybrány dvě klientky, které prožily v rámci doléčování (re)laps, zpracovaly ho se svou terapeutkou a pokračují v programu. Interview poskytly terapeutky, které jsou v programu jejich garantkami.

Výsledky: Výpovědi klientek a terapeutek se lišily jen výjimečně. Otázkou zůstává, zda je podobné vnímání události výsledkem jejich společné práce, nebo zda jsou klienti natolik ovlivňováni názory terapeutů, že je prezentují jako své vlastní. Výrazně se však odlišovalo vnímání (re)lapsu jako takového, kdy klientky ho vnímají zejména negativně, jako selhání, terapeutky ho obě popisují spíše pozitivněji, jako druhý pokus.

Výpovědi terapeutek k otázce používání terminologie prevence relapsu a rozlišování pojmů laps a relaps vedly k závěru, že není jednoznačné, kdy jde o laps a kdy už o plně rozvinutý relaps. Záleží na individuálním posouzení klienta a úrovni znalostí terapeutů. Terapeutky v mé práci tyto dva základní pojmy téměř nedokázaly odlišit. Pro praxi by bylo jistě přínosné, kdyby se terminologie mezi odborníky ujasnila a sjednotila. Potvrdila se hypotéza, že první (re)laps může hrát v doléčování i životě klienta pozitivní roli, u vybraných klientek zejména ve vnímání sebe sama. Obě si doléčování více užívají a odnáší si z něj podstatné věci pro sebe, poupravil se vztah s terapeutem i se skupinou.